

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Administracji
Publicznej**

Warszawa, dnia 16 grudnia 2011 r.

**Pan
Tadeusz Chomicki
Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej
w Chińskiej Republice Ludowej**

KAP-4114-01-02/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, (zwanej dalej ustawą o NIK), Najwyższa Izba Kontroli - Departament Administracji Publicznej przeprowadziła w okresie od 5 października do 4 listopada 2011 r. kontrolę w Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Pekinie (zwanej dalej Ambasadą lub Placówką), przedmiotem której było funkcjonowanie Ambasady w zakresie gospodarki finansowej i inwestycyjnej w okresie od 1 października 2010 r. do 30 września 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym przez Pana Ambasadora w dniu 4 listopada 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze **wystąpienie pokontrolne**.

Najwyższa Izba Kontroli **pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**, ocenia działalność Ambasady w zakresie objętym kontrolą. Pozytywną ocenę uzasadnia w szczególności fakt, że dochody za wykonane czynności konsularne były pobierane i ewidencjonowane zgodnie z obowiązującymi przepisami, ponoszone wydatki budżetowe służyły realizacji celów jednostki, a sprawozdania budżetowe za trzy kwartały 2011 r. były zgodne z ewidencją księgową i zostały przekazane do dysponenta głównego w terminie przewidzianym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej².

Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości polegały w szczególności na:

- udzielaniu zamówień publicznych z naruszeniem ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³ (ustawa Pzp) oraz wewnętrznych uregulowań MSZ,

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 20, poz. 103.

³ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

- dokonywaniu w 2010 r. i 2011 r. płatności zaliczkowych za realizację dostaw, usług oraz robót budowlanych, co było niezgodne z postanowieniami § 15 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych⁴ oraz art. 151a ust. 3 ustawy Pzp,
- wydatkowaniu środków pochodzących z dochodów własnych z naruszeniem obowiązujących przepisów,
- niewskazywaniu danych identyfikacyjnych źródłowych dowodów księgowych w zapisach księgowych dotyczących powstania kosztu, co było niezgodne z art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵,
- nieujęciu w księgach inwentarzowych Ambasady sprzętu do wyposażenia sali multimedialnej zakupionego za kwotę 90,2 tys. EUR.

1. Kontrola wykazała, że dane zawarte w sprawozdaniach budżetowych za trzy kwartały 2011 r.: Rb-23 PL, Rb-27 PL i Rb-28 PL oraz Rb-34 PL⁶ były zgodne z ewidencją księgową. Sprawozdania te zostały przekazane do MSZ w terminie wskazanym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

2. W okresie trzech kwartałów 2011 r. Ambasada zrealizowała dochody budżetowe w kwocie 398,7 tys. EUR (85,2% kwoty dochodów planowanych na 2011 r.) - głównie z tytułu opłat konsularnych (303,9 tys. EUR), wpływów z niewykorzystanych do 30 czerwca 2011 r. środków dochodów własnych (50,3 tys. EUR) oraz z tytułu zwrotu podatku VAT (44,5 tys. EUR). Ustalono, że uzyskane wpływy z opłat konsularnych zostały prawidłowo zaewidencjonowane w księgach rachunkowych Ambasady jako dochody budżetu państwa. Szczegółowe badanie 40 czynności konsularnych⁷ wykazało, że opłaty pobierano zgodnie z tabelą opłat konsularnych, a decyzje w sprawie zmniejszenia lub zwolnienia z opłat były podejmowane przez Kierownika Wydziału Konsularnego, lub osoby przez niego upoważnione, stosownie do posiadanych uprawnień.

3. W okresie objętym kontrolą Ambasada zrealizowała wydatki ze środków budżetowych w kwocie 2 290,5 tys. EUR, z tego 780,0 tys. EUR w IV kwartale 2010 r. oraz 1 510,5 tys. EUR w trzech kwartałach 2011 r. (66,2% wydatków przewidzianych na 2011 r.). Ponadto, Ambasada zrealizowała w pierwszej połowie 2011 r. wydatki w kwocie 446,8 tys. EUR ze środków pochodzących z dochodów własnych. Szczegółowym badaniem objęto wydatki ze środków budżetowych w kwocie 499,7 tys. EUR (21,8%) oraz wszystkie wydatki poniesione ze środków pochodzących z dochodów własnych.

⁴ Dz. U. Nr 241 poz. 1616. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2011 r. Poprzednio zastosowanie miał § 15 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno-prawną (Dz. U. Nr 116, poz. 783 ze zm.).

⁵ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, ze zm.

⁶ Rb-23 PL – kwartalne sprawozdanie z rozliczenia środków pieniężnych placówki za okres od początku roku do 30 września 2011 r., Rb-27 PL – kwartalne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych placówki za okres od początku roku do 30 września czerwca 2011 r., Rb-28 PL – kwartalne sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych placówki za okres od początku roku do 30 września 2011 r., Rb-34 PL – kwartalne sprawozdanie z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 163 ustawy o finansach publicznych.

⁷ 30 spraw wizowych, 7 spraw paszportowych i 3 spraw prawnych, zrealizowanych w miesiącach: styczeń, luty, czerwiec i wrzesień 2011 r., wybranych w sposób celowy spośród ogółem 5943 czynności zarejestrowanych w okresie od 1 stycznia do 30 września 2011 r.

Ustalono, że wydatki ze środków budżetowych były ponoszone na zakupy i usługi służące realizacji zadań jednostki, natomiast środki w kwocie 76,1 tys. EUR pochodzące z dochodów własnych wydatkowane na sfinansowanie remontu budynku hotelowego⁸, malowanie zewnętrznych pomieszczeń⁹ i zakup urządzeń do oczyszczania powietrza¹⁰, tj. niezgodnie z przeznaczeniem wskazanym w art. 93 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych¹¹, w związku z art. 22 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych¹². Stosownie do tych przepisów ww. środki pochodzące z pobranych przez Placówkę opłat z tytułu zryczałtowanych kosztów rzeczywistych za wykonane czynności konsularne, mogły być przeznaczone na sfinansowanie wydatków bieżących i inwestycyjnych związanych z uzyskiwaniem tych dochodów.

3.1. Szczegółowe badanie 11 zamówień publicznych na łączną kwotę 740,5 tys. EUR, wobec których wymagane było zastosowanie przepisów ustawy Pzp, wykazało, że tylko trzy z nich na łączną kwotę 413,0 tys. EUR¹³ zostały udzielone z zachowaniem zasad i trybu określonych w ustawie. Odnośnie tych zamówień nie dochowano jednak wynikającego z art. 95 ust. 1 ustawy Pzp obowiązku zamieszczenia, po zawarciu umowy, ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Udzielenie przez Ambasadę pozostałych ośmiu objętych badaniem zamówień publicznych na łączną kwotę 327,5 tys. EUR¹⁴ nastąpiło bez wymaganego ustawą Pzp przeprowadzenia i udokumentowania procedury postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z wolnej ręki.

Stwierdzono również, że wbrew wymaganiom określonym w art. 139 ust. 2 ustawy Pzp, który stanowi, że umowa w sprawie zamówienia publicznego wymaga pod rygorem nieważności zachowania formy pisemnej, oraz wbrew wewnętrznym przepisom MSZ¹⁵, Ambasada nie zawarła pisemnej umowy z wykonawcą na realizację:

⁸ Malowanie pokoi hotelowych, remont piwnic pod budynkiem hotelowym, malowanie magazynku, klatki schodowej korytarzy, sali bilardowej, kuchni, siłowni, biblioteki oraz przyległych pomieszczeń w budynku hotelowym, naprawę, czyszczenie i malowanie zewnętrznej elewacji budynku hotelowego.

⁹ Zewnętrzny magazynku na chemię basenową, toalet.

¹⁰ W tej kwocie uwzględniono 6 szt. urządzeń do czyszczenia powietrza w łącznej kwocie 7 778 EUR rozlokowanych, wg wyjaśnień Pana Ambasadora, w budynku hotelowym.

¹¹ Dz. U. Nr 157, poz. 1241 ze zm.

¹² Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

¹³ Na przebudowę i modernizację dwóch dyżurek przy głównej bramie wjazdowej do urzędu (35,7 tys. EUR), remont generalny kotłowni (336,8 tys. EUR) i remont piwnic pod budynkiem hotelowym (40,5 tys. EUR).

¹⁴ Umowa z 27 maja 2011 r. z firmą Beijing DARA SSBT Technology Software Co. Ltd na przebudowę pomieszczeń na multimedialną salę konferencyjną w urzędzie i wyposażenie jej w meble za kwotę 33 300,00 EUR oraz umowa z 1 lipca 2011 r. z tym samym wykonawcą na wyposażenie sali konferencyjnej w specjalistyczny sprzęt za kwotę ogółem 91 500,00 EUR; Zakup w 2010 r. sprzętu do systemu zabezpieczenia technicznego za kwotę 62 783,71 EUR; Umowa z dnia 13 grudnia 2010 r. z firmą Beijing Lanxum New Technology Co. Ltd na dostawę i instalację systemu do wideokonferencji - Tandberg Profile 52 Dual oraz przeszkolenie personelu za kwotę 43 065,85 EUR; Zakup w 2010 r. ośmiu urządzeń do oczyszczania powietrza oraz dziewięciu filtrów za kwotę 18 977,90 EUR; Zakup w 2010 r. mebli do salonów recepcyjnych (21 sztuk) od firmy DARA Company za kwotę 14 615,34 EUR; Zakup w 2011 r. 12 szt. urządzeń do oczyszczania powietrza typ Health Pro 250 za kwotę 15 555,93 EUR; Zakup w 2011 usług od firmy Beijing Xiang Yue Da Le Decoration Design Co. Ltd łącznie za 47 673,74 EUR (remont mieszkań i budynku hotelowego oraz malowanie zewnętrznych pomieszczeń. W tej kwocie nie uwzględniono wydatków w wysokości 1 002,57 EUR na malowanie pokoju rozmów i poczekalni w Wydziale Konsularnym oraz wydatków w wysokości 2 462,08 EUR na malowanie pokoi hotelowych nr: 6, 9, 10).

¹⁵ Paragraf 16 ust. 1 zarządzenia nr 13 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 23 kwietnia 2010 r. w sprawie umów cywilnoprawnych zawieranych na potrzeby Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz placówek zagranicznych (Dz. Urz. MSZ Nr 2, poz. 22) stanowi, że zawarcie umowy wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności, z zastrzeżeniem umów, dla których wymagana jest forma notarialna lub inna przewidziana przez prawo miejscowe.

- zamówienia udzielonego w 2010 r. firmie AAT Holding Sp. z o.o. na dostawę sprzętu do zabezpieczenia technicznego za kwotę 62 783,71 EUR¹⁶. Pan Ambasador wyjaśnił, że zakupu dokonano na podstawie zlecenia MSZ, w którym określono specyfikację sprzętu. Zdaniem NIK okoliczność ta nie zwalniała Pana Ambasadora z zawarcia umowy, w której oprócz informacji na temat przedmiotu zamówienia i jego wartości, należało określić także termin realizacji oraz sposób, miejsce i formę odbioru przedmiotu umowy, termin i formy płatności, określenie kar umownych za niewykonanie, nienależyte lub nieterminowe wykonanie umowy;
- zamówienia udzielonego w 2011 r. firmie Beijing Xiang Yue Da Le Decoration Design Co. Ltd. łącznie za kwotę 47 673,74 EUR¹⁷ na remonty mieszkań i budynku hotelowego oraz malowanie zewnętrznych pomieszczeń. Zamówienie to zostało zrealizowane w formie czterech odrębnych zleceń¹⁸, których zakres obejmował prace remontowe (malowanie, czyszczenie, adaptacja pomieszczeń) w poszczególnych obiektach Ambasady, a wartość trzech z nich nie przekroczyła kwoty 14 tys. EUR. Zdaniem NIK, taki sposób realizacji zamówienia wskazuje na niedozwolony jego podział, o którym mowa w art. 32 ust. 2 ustawy Pzp. Z tego powodu argument wskazany w wyjaśnieniach Pana Ambasadora, że poszczególne zlecenia nie przekraczały kwoty 14 tys. EUR, a prace były rozciągnięte w czasie nie znajduje uzasadnienia. Usprawiedliwieniem nie jest także argument o presji czasu związanej z upływem terminu wydatkowania środków z dochodów własnych oraz dobra opinia Ambasady o rzetelności wykonawcy. Takie okoliczności nie mogą zwalniać zamawiającego z obowiązku zawarcia umowy z wykonawcą, która ma służyć zabezpieczeniu prawidłowego wydatkowania środków publicznych.

Zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego bez zachowania formy pisemnej stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych¹⁹. Stosownie do uregulowań MSZ²⁰, osobą zobowiązaną do podpisywania umów w sprawie zamówień publicznych jest Pan Ambasador jako kierownik zamawiającego.

3.2. W toku kontroli stwierdzono, że w umowach na dostawy towarów i usług oraz roboty budowlane zawieranych przez Ambasadę przewidywano i w konsekwencji udzielono zaliczek wykonawcom. W przypadku zamówień publicznych, w sprawie których nie zawarto pisemnych umów, dokonywano również płatności „z góry” na podstawie faktur/rachunków. Było to niezgodne z postanowieniami § 15 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, który stanowi, że państwowe

¹⁶ Finansowane ze środków budżetowych.

¹⁷ Finansowane ze środków dochodów własnych.

¹⁸ Remont generalny i połączenie mieszkań nr 16 i 17 (22 371,75 EUR); malowanie dwóch toalet, zewnętrznego prysznica, zewnętrznego magazynku na chemię basenową oraz naprawa, czyszczenie i malowanie zewnętrznej elewacji budynku hotelowego (9 831,86 EUR); malowanie magazynku, klatki schodowej, korytarzy na dole i górze sali bilardowej, kuchni, siłowni, biblioteki oraz przyległych pomieszczeń w budynku hotelowym (8 659,89 EUR); malowanie pokoi hotelowych (6 810,24 EUR).

¹⁹ Art. 17 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.).

²⁰ § 5 ust. 1 pkt 8 Wytucznych dotyczących udzielania zamówień publicznych przez placówki zagraniczne oraz Zarząd Obsługi MSZ, wprowadzonych zarządzeniem nr 23 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 22 czerwca 2010 r. (Dz. Urz. MSZ Nr 2, poz.32).

jednostki budżetowe mogą udzielać zaliczek wyłącznie w zakresie określonym w odrębnych przepisach. W przypadku umów zawartych w wyniku postępowania w trybie z wolnej ręki, udzielenie zaliczek było również niezgodne z art. 151a ust. 3 ustawy Pzp. Niezgodne z przepisami prefinansowanie dotyczyło zarówno zamówień finansowanych ze środków budżetowych, jak i ze środków pochodzących z dochodów własnych. I tak:

- na podstawie umów: na przebudowę i modernizację dwóch budynków dyżurek (zawartej w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z wolnej ręki) oraz na ich wyposażenie – 50% wartości umów, tj. 21,4 tys. EUR, wypłacono wykonawcy jako zaliczkę bezpośrednio po podpisaniu umów;
- na podstawie umowy na zakup systemu do wideokonferencji – Tandberg Profile 52 Dual – 100% wynagrodzenia, tj. 43,1 tys. EUR wypłacono wykonawcy 42 dni przed dostarczeniem sprzętu i 72 dni przed jego protokolarnym odbiorem;
- na podstawie faktury za dostawę sprzętu do systemu zabezpieczenia technicznego urzędu – 100% wynagrodzenia, tj. 62,8 tys. EUR wypłacono wykonawcy 18 dni przed jego protokolarnym odbiorem²¹;
- na podstawie umowy na remont generalny kotłowni oraz instalację nowego wyposażenia technicznego, zawartej w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z wolnej ręki – 100% należnego wynagrodzenia, tj. 336,8 tys. EUR wypłacono wykonawcy w maju 2011 r. (zgodnie z postanowieniami umowy w tydzień od jej podpisania), podczas gdy przedmiot umowy miał być realizowany do końca września 2011 r., a jak wynika z ustaleń kontroli, do 2 listopada 2011 r. nie dokonano protokolarnego odbioru prac przewidzianych umową. Według wyjaśnień Pana Ambadora, Placówka była w trakcie przeprowadzania testów sprawdzających całego systemu, a podpisanie protokołu końcowego przewiduje się po przeszkoleniu pracowników w zakresie obsługi nowego węzła ciepłego;
- na podstawie umowy na remont piwnic pod budynkiem hotelowym, zawartej w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z wolnej ręki, w formie zaliczki wypłacono wykonawcy kwotę 20,2 tys. EUR. Druga rata płatności w kwocie 20,3 tys. EUR, zgodnie z umową, miała nastąpić 5 dni po akceptacji realizacji przedmiotu umowy przez zamawiającego. Została ona zrealizowana w czerwcu 2011 r., pomimo, że do zakończenia kontroli nie dokonano protokolarnego odbioru prac przewidzianych umową;
- na podstawie faktur za połączenie i remont mieszkań²² wypłacono wykonawcy kwotę 22,4 tys. EUR trzy i pół miesiąca przed protokolarnym odbiorem robót;
- na podstawie faktur za malowanie pomieszczeń zewnętrznych oraz naprawę, czyszczenie i malowanie zewnętrznej elewacji budynku hotelowego – wypłacono wykonawcy kwotę 9,8 tys. EUR w czerwcu 2011 r., podczas gdy do 26 października 2011 r. nie została zakończona realizacja wszystkich prac i nie dokonano ich protokolarnego odbioru;

²¹ Do 26 października 2011 r. sprzęt nie został zainstalowany, gdyż jego montaż wymaga przyjazdu specjalistów skierowanych przez MSZ, co dotychczas nie nastąpiło.

²² Mieszkania nr 16 i 17.

- na podstawie faktury za malowanie pomieszczeń w budynku hotelowym – wypłacono wykonawcy kwotę 8,7 tys. EUR w maju 2011 r., podczas gdy do 26 października 2011 r. nie została zakończona realizacja wszystkich prac i nie dokonano ich protokołarnego odbioru;
- na podstawie umowy na przebudowę pomieszczeń na salę multimedialną i wyposażenie jej w meble – 95% wynagrodzenia należnego wykonawcy, tj. 31,1 tys. EUR wypłacono wykonawcy prawie dwa miesiące przed odbiorem prac.

Według wyjaśnień Pana Ambasadora, powodem dla ustalania w umowach i dokonywania płatności zaliczkowych, jest stosowana na chińskim rynku praktyka dokonywania płatności z góry, a także obowiązujące przy realizacji wydatków z budżetu państwa i ze środków z dochodów własnych, ograniczone terminy dysponowania środkami. NIK zwraca uwagę na potrzebę opracowania bardziej precyzyjnego harmonogramu wydatków, zapewniającego pełną i efektywną realizację zaplanowanych wydatków w obowiązujących terminach.

4. W wyniku badania procedur kontroli zarządczej (finansowej) i systemu ewidencji finansowo-księgowej stwierdzono, że Ambasada posiadała aktualną dokumentację opisującą przyjęte zasady (politykę) rachunkowości oraz Instrukcję w sprawie obiegu oraz kontroli dokumentów i dowodów księgowych, które zostały zatwierdzone przez kierownika jednostki.

4.1. W wyniku szczegółowego badania 30 dowodów księgowych na łączną kwotę 336,9 tys. EUR i dokonanych na ich podstawie zapisów księgowych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie poprawności formalnej i kompletności dowodów, poprawności kontroli bieżącej i dekretacji. Transakcje udokumentowane objętymi badaniem dowodami zostały ujęte w księgach rachunkowych prawidłowo pod względem wartości i okresu księgowania oraz na właściwych kontach syntetycznych i analitycznych.

Z ustaleń kontroli wynika, że stosowany w jednostce komputerowy system finansowo – księgowy FKWIN²³, przesłany Placówce do stosowania przez MSZ, nie został dostosowany do wymogów ustawy o rachunkowości. Stwierdzono bowiem, że:

- w zapisach księgowych dotyczących powstania kosztów (na kontach 640 i 200) brak było wskazania danych źródłowego dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu, wymaganych art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy o rachunkowości, co powoduje, że zapisy te były niekompletne w zakresie identyfikacji dowodu, a tym samym niezgodne z art. 24 ust. 3 ustawy o rachunkowości. Jak ustalono, system FKWIN nie rejestruje tych danych pomimo, że są one do niego wprowadzane;
- brak jest możliwości wprowadzenia do systemu FKWIN rzeczywistej daty dokonania zapisu, która jest późniejsza niż okres (miesiąc) którego dany dokument dotyczy. Ujęcie dokumentu w miesiącu księgowym, którego dotyczy możliwe jest po dokonaniu zmiany daty zapisu z rzeczywistej na datę zgodną z okresem (miesiącem), którego dotyczy dokument;
- dokonane w systemie zapisy księgowe, do momentu zamknięcia księgowania danego miesiąca, mogą być dowolnie modyfikowane (nie są zapisywane w sposób trwały). Tym samym, system dopuszcza poprawianie błędów księgowych w sposób niezgodny z art. 25

²³ Wersja 9.5.5.

ust. 2 ustawy o rachunkowości (nie wymusza korekty błędnych księgowañ dodatkowym zapisem korygującym).

4.2. Środki trwałe i wyposażenie zakupione w ramach wydatków objętych szczegółowym badaniem zostały, z wyjątkiem jednego przypadku, prawidłowo zaewidencjonowane w księgach inwentarzowych środków bilansowych i pozabilansowych Ambasady. Ustalono, że zakupiony na podstawie umowy z 1 lipca 2011 r. sprzęt do wyposażenia sali multimedialnej za kwotę 90,2 tys. EUR, odebrany protokolarnie 19 lipca 2011 r., nie został do 26 października 2011 r. wpisany do ksiąg inwentarzowych Ambasady.

5. Na dzień 30 września 2011 r. należności i zobowiązania Ambasady (wykazane na koncie rozrachunkowym 200) wynosiły odpowiednio 178,8 tys. EUR oraz 797,0 tys. EUR i dotyczyły bieżących rozliczeń Ambasady, z wyjątkiem należności od Ministerstwa Obrony Narodowej (MON) w kwocie 35 060,32 EUR. Należność ta powstała w związku z niepełną realizacją przez MON kwartalnych płatności od 2009 r. z tytułu partycypacji Attachatu Obrony w kosztach funkcjonowania Ambasady. Z ustaleń kontroli wynika, że należność ta jest sporna i powstała w związku z odmienną interpretacją sposobu wyliczania wydatków wspólnych (związanych z utrzymaniem pomieszczeń służbowych) określonego w zawartym między MSZ i MON porozumieniu w sprawie funkcjonowania ataszatów obrony w placówkach zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej²⁴. Ambasada podejmowała próby wyegzekwowania należnych jej kwot, kierując stosowną korespondencją do MON i MSZ, jednak do dnia zakończenia kontroli działania te nie przyniosły rezultatu. NIK zwraca uwagę, na konieczność wypracowania, za pośrednictwem MSZ, wspólnego z MON stanowiska w sprawie rozliczania kosztów eksploatacji pomieszczeń zajmowanych w siedzibie Ambasady przez pracowników Attachatu Obrony.

W wyniku badania sald konta rozrachunkowego 200 stwierdzono również, że do 21 października 2011 r. nie została zwrócona do kasy Ambasady kwota 2 520,00 EUR wynikająca z rozliczenia zaliczki pobranej 18 sierpnia 2011 r. w wysokości 3 000 EUR na pokrycie kosztów podróży służbowej do Mongolii w okresie od 21 do 29 sierpnia 2011 r. Było to niezgodne z § 13 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju²⁵ oraz wewnętrznymi uregulowaniami MSZ²⁶. Zgodnie z tymi przepisami rozliczenie kosztów podróży służbowej powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż przed upływem 14 dni od dnia jej zakończenia. NIK zwraca uwagę na konieczność zwrotu niewykorzystanej kwoty zaliczki.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. Przeprowadzanie i dokumentowanie procedur udzielania zamówień publicznych oraz zawieranie umów w formie pisemnej zgodnie z przepisami ustawy Pzp i uregulowaniami wewnętrznymi MSZ.

²⁴ Dz. Urz. Ministra Obrony Narodowej Nr 20, poz. 266.

²⁵ Dz. U. Nr 236, poz. 1991 ze zm.

²⁶ § 16 ust. 1 Zarządzenia Nr 14 Dyrektora Generalnego Służby Zagranicznej z dnia 10 czerwca 2011 r. w sprawie podróży służbowych w Ministerstwie Spraw Zagranicznych i w placówkach zagranicznych (Dz. Urz. MSZ Nr 5, poz. 45).

2. Zamieszczanie w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszeń o udzieleniu zamówienia stosownie do wymogów art. 95 ust. 1 ustawy Pzp.
3. Podjęcie działań zapewniających zaplanowanie harmonogramu wydatków w sposób pozwalający zrealizować je zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności pozwalających na eliminację płatności zaliczkowych.
4. Podjęcie, w porozumieniu z MSZ, działań zmierzających do modyfikacji komputerowego programu księgowego FKWIN tak, by zapisy księgowe dokonywane przy użyciu tego programu spełniały wymogi ustawy o rachunkowości.
5. Niezwłoczne ujęcie w księgach inwentarzowych Ambasady sprzętu do wyposażenia sali multimedialnej.
6. Kontynuowanie działań w sprawie rozliczenia zaległych sald należności od Ministerstwa Obrony Narodowej.

Najwyższa Izba Kontroli, Departament Administracji Publicznej, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Ambasadora, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Ambadorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.